

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy héra. 1 kor. Egy héra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felolós szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

Szélső jobb — szélső bal.

Közjogi ellenzéke nincs minden európai parlamentnek; a hol az alkotmány alapvonalai a politikai pártok vitáin felül a közös helyeslés viharmentes régiójába tudnak elhelyezkedni, ott nemcsak szüksége, de a lehetősége is ki van zárva annak, hogy közjogi szempontok állítsanak szembe egymással pártokat. Így van ez Német, Angol, Olaszországban. Ellenben, ahol a politikai ellentétek ütköző pontját az alkotmány alapjában helyezi el a megszokott felfogás, ott a közjogi pártállás legalább is két ellentétes táborra osztja a parlamenteket. Így van ez Francia és Spanyolországban, a hol a királypártiak és köztársaságiak vívják egymással az élet-halál túsát, megragadva minden alkalmat, intézményt, hogy érvényesülhessenek. Így van ez nálunk is; legalább formailag így van most is; a lényeg újabb időben szerencsétlenül elhomályosult.

Az 1848-iki Kossuth Lajos-féle és az 1867-iki Deák Ferencz-féle alkotmány állanak egymással szemben és osztják két közjogi táborra a politikai nemzetet. Amaz a függetlenség, emez a közösség; amaz a személyi unió, emez a valóságos unió programjával vívja a küzdelmet. Egészséges politikai viszonyok között a közjogi pártok között kettőnek lenni kell, amelyik az

alapvető programokat feltétel, feladás, módosulás, engedmény nélkül vagy egyszerűen szólva „szélsőséggel“ képviseli. Ott látjuk ezt a két pártot minden egészséges parlamentben, a hol az erők megoldása közjogi tekintetek szerint történik. A két ellentétes szélső sark között helyezkednek el a közvetítő alakulatok, innen is onnan is elemeket véve fel magukba főleg azért, hogy a kormányképeséget maguknak kitaktikázzák pl. nálunk Apponyiék, Ugronék s a néppárt.

Hogy áll a „szélsőség“ kérdése a mi parlamentünkben? A szélsőjobb és a szélsőbal ma már csak történeti fogalom. A haszonelvi elem és a máról holnapra való megélhetés bölcsessége annyira kiölte a parlamentből a politikai jellemet, annyira összeörölte a közjogi elvek zászlóját, hogy ma már a politika elválasztó vonalait az elvi kijelentések képleteiből lehet csak kinagyító üvegezni; e kézzel fogható tények pedig reáczáfolnak még ezzel a nagy erőltetéssel kiszorított eredményre is.

A kormánypárt kezén teljesen elveszett a 67-es kiegyezés becsületes gyakorlati politikája; sőt ma már Deák alkotásának elvi tartalmát is igyekeznek elsikkasztani; nem szélső 67-es, hanem szélső udvari párt kialakulásával kell találkozunk, a mely programot nem

a 67-es alaptól, hanem a királytól vesz, innen kapja vezérét is.

Ez az eltolódás azonban legkevésbé sem növelte meg a távolságot közte és a közjogi ellenzék között; mert a milyen mértékben a kormánypárt a gyakorlati téren távozott a 67-es alaptól, oly mértékben nőtt a távolság a 48-as alap és a legnagyobb közjogi ellenzéki párt között; melynek legújabb magatartása: a 48-as elvek untalan hangoztatása mellett udvari kormányt támogatni; felfogása pedig: lehetetlennek tartani saját programját s épen ezért komoly akciót nem is kezdeni. Valóban, ha az elvek hangoztatásán túl nem megyünk, a gyakorlati politikára csak annyi befolyásunk lehet, hogy paktummal elősegítsük azt, a mit a kormány akar, akkor igazán felesleges parlamentesdit játszani; akkor százszor okosabbak voltak a románok a maguk ismeretes passivitásával. A függetlenségi alapelveket evangelium szerint szűrte meg Kossuth Lajos, ezeket bölcsőbbekké, igazabbakká, szentebbekké nem teheti már semmiféle elvi hangoztatás; de boldogítóbbakká igenis teheti a gyakorlati érvényesítés; erre komolyan, igazán, tisztán, módosítás és elalkuvás nélkül küzdeni, ezért ezerszer inkább legyőzteni, mint egyszer belőle tényleg, gyakorlatilag engedni: ez a legkevésbé, a mire bennünket a haza atyjának, a legdicsebb

Vitányi bátyám sarkantyuja.

(Hajdu-történet.)

Nagyon szeretem a csendes alkonyi félhomályt, olyan gyönyörűséget érzek ilyenkor, mint éreztem régen babával játszó gyerekkoromban, mikor kutattam a szekrények fenekén, fiókok szögleteiben. Micsoda pompás selyem darabok, csipkemaradékok, ámbar színehagyott, de még mindig csillogó puha szallagok kerültek onnan ki.

Óreg nagyanyámnak megfakult rongy volt az csak, de nekem királyi kincs. A babát már régen a por lepi: a selyem, a csipke még divatos blúz alakjában sem érdekel; de az a gyönyörűség megmaradt nekem.

Mert ha így estefelé, mikor már az alkonyi árnyak belopóznak a szobába, leteszem a tűt a kezemből, s az ablakba könyökölve gyermekes örömmel nézem az üvegen a tél virágait, a karcsu pálmákat, hajladozó nádásokat, a melyek szemem láttára alakulnak; megnyitnak ilyenkor emlékezetem fiókjai s lelki szemeim előtt történetek játszódhatnak le, vonulnak el, történetek, melyeknek

némelyike legjobban hasonlít valami pókháló finom, szép csipkéhez, a melyet nagy mester keze szövött-font úgy össze.

Azt előre is megmondom, hogy a ki mesterséges, czifra történetet óhajt, ne olvassa ezt az én írástomat tovább, mert bizony erre mi felénk olyanok nem teremnek.

Mert abban, hogy Vitányi bátyám; (a kitől bocsánatot és elnézést kérek, hogy így kiírkálom mert abban mondom, hogy ő is elment, mikor Kossuth Lajos azt üzenté, hogy a regimentje elfogyott, nincsen semmi különös s hogy csak éppen tizenhat esztendő fia volt még akkor, ezt is azzal ütjük el, hogy nem úgy teremt meg akkor az ember, mint most. De nem úgy ám.)

Vagy tudja Isten, talán nem is az idő teszi azt, hanem a vér; mert azt mondom én, hogy öles sugar természetükről lányos, piros arcukról még harmadiziglen is meg lehet ösmerni a Vitányiakat. Aztán azt is tudjuk már, s ha ellejejténék onnan felülről, újra meg újra emlékezetünkbe hozzák, hogy Világosnál Magyarország elveszett, mint már sokszor azóta, magyar ember árulása miatt, a ki nem riadt vissza attól a vérfagyasztó,

álomriasztó tettől, hogy kiontsa, porral felitassa a veréből való vért.

Itt kezdődik a Vitányi bácsi története. Ez is egyszerű. Volt már olyan ember is, a kitől azt hallottam, hogy már nagyon unja az olyan dolgokat, a melyeket a szabadságharczczal kapcsolatban irnak, mert azok már — hogy is mondta csak — nagyon sablonosok. Ez is olyan.

Bujdosások uttalan erdőkbe, ismeretlen tájon, bizalmatlanság mindenki iránt, megnyugovástalan remegő félelem, bujkálva töltött nappalok és kínos hosszú éjszakák. Ennyi. Azt az örömet sem tudom leírni, mikor szoboszlói jó emberektől nyomtatóknak felöltözve, villával, gereblyével ellátva utnak indultak Nánás felé, hát még a mikor megérkeztek az akácokkal árnyalt gyönyörű fehér városba.

— Hogy a sarkantyú hova lett?

Hát bizony azt Vitányi bátyámnak az édes apja készíttette örömébe, hogy még egyszer láthatta kedves bátor fiát, nagy dicsőség volt ez, mert meg kell ám érteni, hogy csak a felnőttség legények viselhettek sarkantyus csizmát, a mi után jogositotta vi-

magyarnak, Kossuth Lajosnak érettünk történt sok szenvedése kötelez.

Két pártra van tehát szükség a parlamentben: szélső jobbra és szélső balra: Deák Ferencz pártra és Kossuth Lajos pártra. Az előbbihez már végzik a toborzást a Bánffy báró politikai barátai; az általuk támasztott mozgalomnak mi függetlenségek is örülhetünk; valljuk meg szégyenkezve, hogy programmjuk a függetlenségi gyakorlati politikából többet tartalmaz, mint jelenleg a miénk; mert hiszen mi elengedtük esni a magyar vezényszót, sőt a magyar vezényszó legnagyobb ellenségének utjaira szeldeltünk zöld ágakat; mi egy oda nem tartozó általános és senki által kétségbe nem vont közjogi tétellel akarjuk meghamisítani küzdelmünk eredeti célját, a magyar vezényleti nyelv közjogi jogosultságát; Bánffyk pedig az utóbbiból nem engednek semmit; nem engedik leönteni semmiféle generalizáttal. Mi már elérhetetlennek kiabáljuk az önálló-vámterületet és újví programunk gyönyörűen elkorcsolyázott e felett a kéreás felett; Bánffy pedig azt tartja politikai akciója archimedesi pontjának.

Szélső bal pedig kell, hogy ha csak veszni nem akarunk; a 67-es alapot még Deák sem szánta öröknek; de a 48-as alap örök, mert a szabadság és függetlenség ösztöne, eszméje, célja örök; a 48. alap pedig ezt tartalmazza. Erre kell tehát visszaállni a Kossuth Ferencz pártjának; a tékozló fiu megterhet és dicsérettel fogadtatik. Kossuth Lajos párt kell a parlamentbe, nem forradalommal, hanem lelkesült cselekvéssel; nem az elvek örökös szócsépelésével, hanem gyakorlati alkalmazásával; nem hajlással, hanem inkább töréssel; nem alkuval, hanem inkább letiportatással; nem mérséklettel, hanem férfias elszántsággal. Ebe a pártba vagyunk és állunk és vajha ilyen pártnak igazi vezére Kossuth Ferencz lehetne!

D,

selőjét a táncban és verekezésben való részvételre. Nehezen is várta József batyam bezzeg, hogy felhuzhassa ama remekbe készült sarkantus csizmat, s mint legénysorban levő ember vehessen részt a vasárnapi czéczóba.

Mikor aztán felhuzhatta a csizmat, s kiállott a keresztutra, éppen akkor ment arra egy csapat a városba állomásozó muszkákból, a kik — jaj Istenem — mintha el lenséges indulattal néztek volna a sarkantus csizmára, sőt még mintha beszélgettek volna is felette.

Vitányi batyam se vette tréfára a dolgot, egyenességet nézte a szőlők irányába s valamelyik kunyhóba minél hirtelenebb eldugta a csizmat, s nem is merte addig elővenni, míg csak muszka volt a határba.

Mikorra meg a muszkák elmentek, a csizmat az egér is kirágtá, sarkantuját rozsdá megcsúfolta — meg tudja Isten, nem olyan idők jártak már akkor, hogy szabad hajdúfi gyönyörködhetett volna a sarkantus csizmába.

Deák Juliska.

Illetéktelen sajtóbíróság.

(Megjegyzések az állatorvos fegyelmi ügyéhez.)

Steiner Jakab városi állatorvost különféle — ugymondták — állategészségügyi vétések miatt 250 korona büntetésre ítélte Debreczen szab. királyi város fegyelmi választmányja. Bárha, mint értesültünk, ezen rovasra irt esetek között került öt év előtről előkapott ügyecske is. De mi ezen egész itélkezéshez nem szoltunk volna; ha a fegyelmi választmány tegnapi ítéletével fel nem csapott volna rögtönítelő sajtóbírósnak is.

Ugyanis Steiner Jakabra azért is ráhuztak a vizes lepedőt, mert az egyik ujságban ez ikket közölt, bár sem Ő felségét sem a polgármester urat nem sértette meg benne, hanem csupán „az állami állatorvosok iránti bizalmat törekedett megrendíteni . . .” Hát mi nem alitjuk, hogy igazságos volt a Steiner Jakab cikké, de midőn őt az ujságban közölt cikk miatt is a fegyelmi választmány elítélte, e fölött fölháborodunk, ezt helytelen tulkapásnak írjuk fel. Az ilyesmi a velencei tizek tanácsánál talán megjárta, talán mehetett; de nem Debreczenben és nem a XX-dik században. És nagy elégtételünkre szolgál az, miszerint a fegyelmi választmánynak ezen erőszakos sajtóbíróskodása ellen magában a választmányban is merült fel ellenvélemény, amely — tessék elhinni! — minden összebeszélés nélkül a mi álláspontunkra helyezkedett.

Ez az álláspont az, hogy ha Steiner Jakab a sajtó utján közétett cikkével akár egyént, akár testületet megsértett, fordult volna az illetékes ítélőszékhez a sajtóbíróshoz, a mely ha azután elmarasztalta volna Steiner-t, akkor azután a fegyelmi választmány is jogosan törte volna el fölötté a pálcát; de így azonban jogtalanul, erőszakosan itélték el. Pedig jegyezzek meg azok, a kiket illet, hogy ilyen basáskodással a közvélemény szabadszavát nem fejthetik el, csak az ítéletet hívják ki a velencei „sohajhidos” rendszer ellen.

Melegen ajánljuk, hogy tanuljanak a néhai Tisza Kálmán-tól, a ki midőn egy alkalommal az „Egyetértés”-ben *Tisza Kálmán és rabló tarsai*” czímen igen súlyos cikkely jelent meg, azt felelte a megtorlást sürgető híveinek:

— Nem lehet rossz néven venni azoknak az uraknak; mert vagy van igazok, vagy nincs. Ha nincs igazok, akkor bizonyosan akad másik ujság, a mely leczatolja őket . . .

Bizony, bizony a hatalmas Tisza Kálmán több merseketet és tapintatot tanusított, mint a debreczeni tanács illetőleg fegyelmi választmány, amely ime a jogrendet is képes megsérteni és a sajtóbírószág hatas körébe illetéktelenül is beleavatkozik.

A bebörtönzött debreczeni bakak.

— Ujabb részletek a hazafiság martírjairól. —

Elösmerésünket fejezzük ki Bakonyi Samu dr. országgyűlési képviselőnek, hogy a *Debreczeni Független Ujság* által feltárt esetet, a hazafiságok miatt börtönbe zárt hét debreczeni öreg bakának a martirságát szövéttette a képviselőházban és sorsuk felől nyílt kérdést intézett a honvédelmi miniszterhez,

Sajnálatos, hogy a honvédelmi miniszter válasza nem volt megnyugtató. És teljesen rideg osztrák generális szempontból mérlegelte a hazafias magyar fiuknak ártatlan és lelkes fel-

buzdulását. Azt a miniszter válaszából minden esetre megtudtuk, hogy nagyon egyoldalulag, és nem is részletesen, (távirati uton,) tájékoztatták a debreczeni derék bakák esete felől. Szomorú, hogy magyar miniszter kénytelen megbélyegezni a hazafiságot; de még szomorubb, hogy a magyar képviselőház a fölháborodás, a vissza utasítás vihara nélkül siklik keresztül a megbélyegző, a hazafiságot igazságtalanul elítélő, osztrák tömlöczbe alacsonyító eljárás felett, mely lázítást keres ott is, a hol csupán a hazafias felbuzdulás ártatlan, dicséretes megnyilvánulásáról van szó és a lázítás, a csábítás, a lelkiismeretlen hazafiság, a fegyházra érdemes büntény esete pedig teljesen ki van zárva.

Megtudtuk a honvéd miniszter — kijelentéséből azt is, hogy a két derék magyar baka fölötti **ítéletmondás küszöbön áll . . .**

Ez az egy tehát bizonyos az osztrák katonai hajszából. De semmi esetre sem megnyugtató. Nagyon helyesen tette Bakonyi Samu országgyűlési képviselő, hogy nem vette tudomásul a miniszter lóhátról adott, célzatos osztrák választát.

Ezzel azonban — szerintünk — még nincsen eligazítva a hét magyar fiunak martiromsága. Hisz ez czudarság, ez hálátlanság volna, ha ilyen az egész nemzetre sérelmes és lealázó osztrák kihívást egyszerű felszólalással, kutya futtában tárgyalnánk agyon. Midőn dicséretet érdemlő magyar véreink agyon sanyargatásáról, a tömlöczben való poshasztásáról van szó, valóban felkell lázadni minden jóérzésű magyarnak, különösen ha még a körülményeket is tudjuk, a melyek között történik meg ez a „**küszöbön álló ítélet mondás**”, a melyet a honvéd miniszter oly kevésbé tájékozottan, de annál nagyobb snajdigsággal helyezett kilátásba,

Nos hát mi elmondjuk, hogy a honvéd miniszter is megtudja és a képviselő urak is tájékozva legyenek és a szerint alkossanak véleményt, a debreczeni hét öreg baka ügyében, hogy kivezeti a vizsgálatot, ki mond majd ítéletet fölöttük? Nagyon tanulságos részlet ez a martiromság történetéből. Hisszük, hogy majd Kovács Gyula országgyűlési képviselő (azért hivatkozunk éppen Kovács Gyulára, mert a bebörtönzött katonák közül három szoboszlói fi!) szintén intéz e sor felől kérdést a honvéd miniszterhez, a ki — ha majd ezen körülményeket megtudja — bizonyosan csendesebb hangon adja választát. Ebben az osztrák katonai hajszában nevezetes körülmény ez és alighanem minősítőleg hat ki a fiuk ellen folytatott „**vizsgálat**” és „**ítélet**” értékelésére.

Látogatás az auditornál.

A debreczeni áldozatok szomorú ügye a nyilvánosság elé kerülén, a

debreczeni társadalom egyik tekintélyes, előkelő és hazafias tagja olyannyira szívére, lelkére vette az esetet, hogy az esettel kapcsolatban felkereste azt a hadbíró, a ki a vizsgálatot vezeti, a ki majdan ítélik is.

E látogatás eredményével és tapasztalatával a dróton tájékoztatott „honfed“ miniszter ur aligha fog a t. ház előtt hivalkodni. **Ugyanis az egyébként kellemes, urimodoru hadbíró, a ki a debreczeni szinmagyar bakák ügyében a vizsgálatot vezeti, sőt majdan ítéletet is hirdet, nem tud magyarul, lévén ő született német.**

Ha még azt is hozzá vesszük, hogy **ebben a főbenjáró ügyben, a hazaszeretet hét magyar martírjának az ügyében és elbírálásánál a tolmácsi fontos tisztet egy közönséges irodabelli őrmester végezi, akkor teljesen magunk előtt képzelhetjük ezt a Mária Terézia korabeli állapotot.**

Kovács Gyula országgyűlési képviselő ur, vagy a többi megyeheli kurucz-képviselők megkérdezhetik a honvéd miniszter urtól, a ki ha osztrákok fedezéséről van szó, igen jól tud kádenciázni, helyénvalónak megengedhetőnek találja-e, hogy **itt Debreczenben, a magyarság ősi fészkeiben, a magyar anyanyelven kívül más beszédet nem értő, főbenjáró bűnnel — a lázítás és lázadás katonailag irtoztatos bűnével — vádolt szinmagyar fiuk feje fölött, magyarul nem tudó, bárha egyébként rokonszenves német hadbíró közönséges őrmester tolmácsolásával készíti elő azt a „küszöbön álló ítéletet“!**

Hisz ha ilyesmi Debreczenben előfordulhat, hát akkor mit várjunk — Bilektől?!

Az elkeseredett póttartalékos.

Távíratilag tudósításunk.

Ma hajnalban nagy riadalmat okozott Budapesten az üllői-uti honvédkaszárnya közelében egy részeg tartalékos honvéd, aki forgópisztolyal rá löött a járőrekre, akik megriadtan menekültek előle. A lövöldöző annyira be volt csodálkozva, hogy még az előhívott katonai őrzőnek sem akarta magát megadni, de sőt rá löött a katonai őrzőre, is azonban szerencsére senkit sem talált. A dühöngő katonát végre lefoglák és bevitték a kaszárnyába.

Ott megállapították, hogy Kocsis Istvánnak hívják és póttartalékos, aki most vonult be negyvenezred magával. Valakit hagyhatott otthon a nekifeledkezett honvéd póttartalékos, aki után annyira busult, hogy az első kimaradási napját arra használta fel, hogy teleszíjja magát búfelejtővel.

Mikor aztán fülíg volt borral, tántorogva ment a kaszárnya irányában. De **mi kor a kaszárnyát meglátta, olyan dühre fakadt, hogy elővette zsebéből forgópisztolyát és rá lövöldözött a jövő-menő emberekre.**

Szerencsére nem talált és így néhány órai kurtavassal megmenekült a lövöldöző honvéd a nagyobb bajtól. A zsebében különben egy cz. dulát találtak, amelyre néhány sor van írva. Ebből látszik, hogy az elkeseredett póttartalékos öngyilkos akart lenni, de annyira elázott, hogy sötét szándékát nem tudta végrehajtani.

Csokonai százéves ünnepe.

(Komlóssy Arthur indítványáról.)

A Csokonai-kör ma délután 4 órakor ülést tartott a kollégiumban. Jelen voltak Géressy Kálmán, Komlóssy Arthur, a kör elnökei, dr. Tüdös János, Dicsőfi József, Dóczy Imre, Sinka Sándor, Balkányi Miklós, dr. Boldisár Kálmán, S. Szabó József, dr. Kőrössy Kálmán, dr. Arvay Béla, dr. Nagy Zsigmond, dr. Kardos Albert, Koncz Ákos, Zoltai Lajos választmányi tagok.

Ennek a választmányi ülésnek nevezetes pontja volt a kör érdemes alelnökének, Komlóssy Arthurnak azon indítvány, a mely Csokonai halála százéves évfordulójának ünneplésére vonatkozik.

Ez az évforduló 1905-ben lesz. Komlóssy Arthur ezt a nevezetes évfordulót egyrészt nagvobbszabásu ünnep keretében javasolja megülni, de másrészt azért is, hogy a Csokonai-irodalom becsesel bíró művel gazdagodjék. Azért azt indítványozza, hogy 1905. január 28-án emlékünnepelet tartanak és a költő életrajzának megírására 1000 korona pályadíjat tűzzenek ki. És az ünnepély előkészítésére öttagú bizottságot küldjenek ki. Alapul a Csanak örökösök által rendelkezésre bocsátott szép alapítványt jelöli meg.

Komlóssy Arthur szép és helyén való indítványához többen, némely módosításokkal is, szólottak. Géressy Kálmán, Kardos Albert, Dicsőfi József, Tüdös János, Balkányi Miklós, Boldisár Kálmán hozzászólása után kimondta, hogy irodalmi becsesel bíró pályaműre, mely Csokonay-életrajzával foglalkozik, 1904 november 1-re pályázatot irnak ki. Csokonai műveinek színejavából népszerű és olcsó kiadást rendeznek. Az ünnep előkészítésére bizottságot küldenek ki, a melynek a tagjai Géressy Kálmán, Komlóssy Arthur, dr. Tüdös János, dr. Ferenczy Gyula, dr. Kardos Albert. Az 1905 január 28-diki ünnepre az ország tudományos és irodalmi társulatait is meghívják; szóval a százéves fordulón nem leszen feledve Csokonaink magányos sirhalma...

Az élet hajótöröttje.

Váltóhamisító gyógyíthatatlan beteg.

Nem büntetést, szánalmat érdemel az a szerencsétlen, 25 éves fiatal ember, akit a véletlen szerencsétlenség sodort a bűntudatára.

Ez a fiatal ember tiz év előtt *Sesztina* Lajos vaskereskedésében volt alkalmazva. Nagy Kovács Ferencz tisztességes, jóra való fiatal ember volt, de a pályáját megszakította az a baleset, mely évek előtt történt vele. Lezuhant a raktárban a vasak közé és oly szerencsétlenül, hogy eltört a hátgerince. Felgyógyult ugyan, de egészen meggyomrodott. Megbénult a keze-lába.

Hogy valahogy fölépült, a szoboszlói járásbírósnál, a közjegyző és ügyvédek mellett dijnokoskodott, de nem tudván megfelelni, állás nélkül maradt. Fölvétette magát Budapesten a szent István kórházba, gyógyíttatta magát a debreczeni kórházban, de mindenünnen elbocsájtották, mint gyógyíthatatlan beteget.

Legutóbb a püspökládányi orvos jalta neki, hogy hidegvizgyógyintézetben jó ápolás mellett még talán felgyógyulhat. Miután teljesen elszegényedett szüleitől segélyt nem remélhetett, váltót hamisított. Az 500 koronás váltón, melyet az első debreczeni takarékpénztárhoz nyújtott

be. Réti Pál homokkerti szatócs szerepelt elfogadóként, kibocsájtó és forgatóként pedig Pongor Ambrus csizmadia és felesége, aki a szerencsétlen fiatal ember nagybátyja.

Az aláírásokat a bíráltnál gyanusnak találták és értesítették a rendőrséget, ahonnan Mile Pál rendőrfogalmazó Fejér Mihály rendőrbiztossal megjelent a takarékpénztár helyiségében és letartóztatta. A szánalomra méltó fiatal ember beösmerte a hamisítást.

Farsangi naptár.

Január 7-én. Függetlenségi párt bálja a »Biká«-ban.
Január 9-én. Jurista bál a »Biká«-ban.
Január 10-én. Alarczos bolond estélye a »Koroná«-ban.
Január 16-án. Izr. négyzeti bál a »Biká«-ban.
Január 20-án. Gazdász táncestélye a »Biká«-ban.
Január 20-án. Csizmadia szövetkezet bálja a »Koroná«-ban.
Január 23-án. A »Casinó« estélye.
Január 23-án. Polgári kör bálja a »Biká«-ban.
Január 24-én. Asztalos ifjuság bálja a »Biká«-ban.
Január 30-án. Jogász bál a »Biká«-ban.
Január 30-án. Vas- és fémmunkások bálja a »Koroná«-ban.
Február 4-én. Kereskedő ifjak bálja a »Biká«-ban.
Február 6-án. Nő egyleti bál a »Biká«-ban.
Február 6-án. Postás bál a »Koroná«-ban.
Február 7-én. Iparos kör bálja a »Biká«-ban.
Február 13-án. Függetlenségi kör bálja a »Biká«-ban.
Február 14-én. Filler Egylet tea estélye a »Biká«-ban.

UJDONSÁGOK.

— **Irodalmi esemény.** A Csokonai-kör öt tüzelkü, fiatal magyar poétáknak a kérelmével foglalkozott. Gyökössy Endre, Baja Mihály, Madai Gyula, Oláh Gábor és Gulyás József erős magyar tehetségű ifju költőink már három évvel ezelőtt feltűnést, elismerést keltettek „Bokréta“ című verseskötetükkel. És most ezek az erejükben izmosodott, tehetségökben növekedett poéták a Csokonai-körhöz fordultak, kérvén a kör segítségét „Uj bokréta“ című verses gyűjteményök kiadására. A Csokonai-kör mai választmányi ülésén foglalkozott az ifju író nemzedék ezen erős magyar tagjainak kérésével és a legszivesebben járult ahhoz, hogy a kör a nevet odakölcsönözze és a kötet kiadását anyagilag is elősegítse. A kiadandó versek bírálatára illetőleg megválasztására háromtagú bizottságot küldtek ki, amely bizottságnak dr. Kőrössy Kálmán, S. Szabó József és dr. Kardos Albert a tagjai. Könnyű és hálás lesz ennek a bizottságnak a feladata; mert az ifju költők kötete, a melyet a Csokonai-kör támogatásával és nevében kiadásra előkészítenek, igazi irodalmi eseményt fog képezni.

— **Szerkesztőségi órák.** A lapunk szerkesztőségéhez fordul. kérdezősködő, tudakozódó közönséggel tudatjuk, hogy a rendes szerkesztőségi órák este 6 órától éjféli utáni 1 óráig tartanak. Telefonunk száma 339.

— **Az új főispán beiktatása.** A mai napig a következő bejelentések érkeztek a polgármesteri hivatalhoz: Biharvármegye 3 tagu, Szatmárvármegye 5 tagu, Borsodmegye küldöttségei, Lator Sándor és dr. Nemes Zsigmond képviselők, Szabolcsvármegye képviselőiben Feilitsch Berthold főispán, gróf Pongrácz Jenő, Borz Béla és dr. Kállay Rudolf, gróf Károlyi György, gróf

— **Bírói kirendelés.** Az igazságügyminiszter dr. Luchkovitz Gábor szolnoki törvényszéki betétszerkesztő bírót a püspökladányi járásbíró-ághoz, mint telekkönyvi hatóságához ugyane minőségben kirendelte.

— **Szerencsétlenül járt vasutas.** A voloczi vasuti állomáson súlyos baleset érte Huszár Sándor vasuti fékezőt. Tolatás közben kicsatoláskor köpenyegének csücskére lépett és elbukott oly szerencsétlenül, hogy egyik lábát a kocsikerék bokában átmetsette. A szerencsétlenül járt fékező nyolcz gyermek atyja.

— **Kirabolt hitelszövetkezet.** Szolyván ismeretlen tettesek betörték a hitelszövetkezeti takarékpénztárba, kifurta egy vasszekrényt és mintegy 8000 koronát loptak el. A könyvelő asztalán csupán tíz fillért hagytak. A nyomozás eddig eredményre még nem vezetett.

— **Egyházi statisztika.** A debreczeni kath. egyház tavalyi népmozgalmáról alábbi statisztikánk számol be: Született 447 gyermek. Ebből fiu 220, leány 227. Élve született 428, halva 19. Meghaltak 308, még pedig finemü 167, nő 141. Tiszta szaporodás 139. Tiszta házasság kötött 46, vegyes 39; így a házasságok összes száma 85. Áttértek a katolikus vallásra 29-en, kitektertek az egyházból 12-en. Kath. elemi iskolákba járt 1060, a zárda 640, a róm. kath. főgymnasiumba 382, összesen 2006 gyermek. Jótékony czélokra a különböző perselyekben begyűlt 8546 korona 40 fillér.

— **Adományok a népkönyhára.** A népkönyhára mostanig következő adományok folytak be: Gróf Csáky Adorján örökösei 600 kor. és Boczkó Sámuelnéől koszora megv. ezimen 100 kor, a Rendőrségtől 25 kor. Stegmüller Árpád és KK. 20—20 kor. Némethy Gáborné, Sesztina Jenőné, Knoll Rudolfné 10—10 kor. Dr. Szűts Miklós 6 kor. Simon Gábor homokkerti lakos 5 kor. Lamprecht Frigyes 10 db. kalács, Knoll Rudolfné 3 db. diós kalács, Ráthony Sándorné 20 fej káposzta. Debreczen. 1904. január 3. Szücs Kálmán nőegyleti pénztáros.

— **Nagyvárad és a debreczeni installáció.** Közöltük, hogy Debreczen és Hajdúvármegye meghívta Nagyvárad városát az új főispán: Domahidy Elemer beiktatására, mely e hó 12-én fog ünnepélyességek között végbemenni. Rimler Károly polgármester válaszolt a meghívásra. Sajnálatát fejezi ki, hogy Nagyvárad város küldöttekkel nem képviselheteti magát a szomszéd törvényhatóság főispáni installációján, de épen akkorra esik az új székház megnyitásának s a villamos műátvitelének ünnepe, mely alkalom igénybe veszi a törvényhatósági bizottság valamennyi tagjának s a város összes tisztviselőinek idejét.

— **A sirásó boldog újévet kíván.** Kaposvárott megjelenő „Népjog” a következő sopánkodást bocsátja útjára: „Széles e világon nem hisszük, hogy lenne párja annak a visszataszító kaposvári specialitásnak, amely új év napján nem egy uri házlakóját felbosszantotta. Arról van szó, hogy a különben is többé-kevésbé babonás emberek nagy rémületére egy sirásó új év napján utnak indult és boldog új évet kívánván, sorra kilincselte az uri házakat. Még azt értjük, ha a postás, borbély, utkaparó, kéményseprő stb. végig sem mond-

ható sorozata a borraival vadászó ármádiának felkeresi hajlékunkat, hogy „szivből” kívánjon nekünk szerencsét az új év alkalmából, de felháborodva kérjük: mit keres ajtónknál az új év első napján — a sirásó? Ez egy olyan szemtelen tolatkodás, amelynél talán csak az elkövető buta tendenciája visszaszítóbb, — kinek műveletlen volta sem menti fel attól az embert, hogy ki ne rugjuk a házunkból. Örömmel értesülünk, hogy az arczátlan tolatkodót több helyről csakugyan kidobták. Helyesen tenné a rendőrség, ha a következő új évben gondja lenne arra, hogy a sirásó ne rontsa el az év első napiát ostoba tréfaival.” Szegény Kaposváriak!

— **Jogász estély Nánáson.** A debreczeni joghallgatók e hó 16-án Hajdúnánáson rendezendő soaréjának ez a műsora: 1. Megnyitót mond ifj. Ozory István 4. jh. 2. Czimbalmozik Péntes Ilonka urleány. 3. Költeményeket olvas föl Gál Zoltán. 4. jh. Enekel Berencsy Margit urleány. 5. Humoros felolvasást tart Szávay Zoltán 1. jh. 6. Szaval Benkő Piroska urleány, 7. Gordonkázik Tóth János 4. jh. 8. Szaval Pirkler Ernő 4. jh. Az estélyt Ozory István rendezti s a szóáré fényének emelésére Hajdúnánáson helyi bizottság alakult.

— **Wolaffka hódít.** A „Nagyvárad Napló” írja: „A debreczeni római katolikus hívek plébánosa, Wolaffka Nándor v. püspök tudja, hogy kell a katholicizmust megerősíteni a kálvinista Rómában. Lázasan agitál s agitációjának eredménye a folytonos hódítás. Ujabban római katolikus nőegyletet szervezett, amelynek elnökéül Debreczen egyik legszebb s legműveltebb urasszonyát, Bernáth Elemérné, a királyi tábla elnökének feleségét nyerte meg. Elképzelhető, hogy a nőegylet ilyen vezetés mellett milyen eredményeket fog elérni. A kálvinisták pedig alusznak Debreczenben. Papjaik az édes semittevés öleiben szenderegnek (tisztelet a kivételeknek. Szerk!) s az erős ostromot süket fülök meg sem hallja. Ki hitte volna pár év előtt, hogy Debreczenben 15 ezer római katolikus lesz? Pedig annyi van. És ennek a számnak tekintélyes részét az áttért hívek adják.”

— **Polgári-kör táncszivigalma.** A debreczeni „Polgári kör” január hó 23-án, szombaton az Arany Bika szálló disztermében zártkörű táncszivigalmat rendez. A kör régi jó hírnevéhez méltón ez alkalommal is minden tekintetben arra törekedik, hogy a farsang egyike a legsikerültebb mulatsága legyen. A meghívókat a napokban küldi szét.

x **A leghálásabb újévi meglepetések** Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műtermében készülnek. **Piacz-utca 44. A műterem kapubejárataánál állandó kiállítás.**

x **Hová menjünk?** Csakis a Dréher-féle téli kert étterembe, ahol a vadserstés, öz, fácán, fenyő madár, kecsge, harscsa, balatoni fogas, mindenféle kocsonyázott újdonságok kaphatók. E vendéglő az egyedüli, ahol a leginyezzebb uriember is talál valami különlegességet. Frissen csapolt Korona sör a nap minden szakában, este, sőt színház után is csak Márkusnál kaphat a közönség.

Táviratok.

Az amerikai párbaj áldozata.

Az érsekújvári vasuti állomás udvarán Misik Kálmán tanár mellbe lötte magát. Mielőtt a kórházban meghalt volna, elmondta, hogy amerikai párbaj áldozata.

Az agyonvert képviselő.

Az agyonvert uzsorás képviselőnek, *Eremits* Pálnak az erőszakos halála nem igen renditette meg képviselőtársait. A képviselőházban csak annyit jegyeztek meg róla, hogy szeretett a nevesebb képviselőkhez dörgölni és a duszgazdag népnomorító honatyja a pezsgőzéseknél nem maradt hátra.

Egyébként az *Eremits* holttestét, miután beszentelték a pópák, holnap szállítják a bácsmartonosi családi sírboltba.

A gyilkosságra vonatkozólag megemlítjük, hogy a két szerb paraszt, kiket vagyonukból forgatott ki *Eremits* Pál, bevallotta, miszerint a képviselő meggyilkolását már májustól tervezik.

Dungyerszky Jókó kártyavesztesége.

Még mindig a *Dungyerszky* Jókó százezres kártyavesztesége foglalkoztatja a fővárosi uriköröket. *Dungyerszky* Gida a gyógyintézetbe zsupolt bátyja helyett nyilatkozik. Nyilatkozik a zsüri egybehívásáról. Kijelenti, hogy a gyógyintézetben elhelyezett bátyjái *Szaczelláry* vette rá, miszerint ilyesmódon állapítsák meg, vajon ez a veszteség becsületbeli tartozás-e? És mégis különösen a *Szaczelláry* megbízottai mondtak le a mandátumokról. Ennek dacára *Szaczelláry* felszólította őt, hogy bátyja helyett fizesse ki a veszteséget.

Titokzatos bűneset a vonaton.

A Marchegg felől érkező személyvonat harmadik osztályában titokzatos bűneset történt. Szerdán reggel a személyvonat harmadik osztályának félre-eső helyén idősebb utast találtak vérbefagyva. Az utas nyaka keresztül volt metszve. Midőn az érsekújvári kórházba szállították, még annyit tudott vallani, hogy *kirabolták*. A titokzatos bűneset nagy izgalmat keltett.

Vizbefult halászfü.

Budafokon a Dunán ma reggel szerencsétlenség történt. Reitschenhauer Henrik, Lipich Károly és ennek Endre nevű 14 éves fia akartak átkelni a zajló Dunán. A részeg halászok a jégtáblák között eleinte boldogulhattak, de egy nagy jégtábla felfordította a könnyű halász-csónakot, a melyből mindhárman a vízbe fordultak. Kettőnek sikerült a partra vergődnie, de a 14 éves fiu odaveszett.

Postarablás.

Beregszászról táviratozzák: A kora reggeli órákban a bilkei utvonalon Oniszkó Dénes és Gabas János csavargók kirabolták az uton haladó Kebeles Péter nevű postaszolgát és elrabolták tőle a 445 koronát tartalmazó postaszáskát. A tetteseket elfogták.

Rab és fegyőr élethalálharca.

Ticsi Ferencz a nyár utoljában kirabolt a budapesti népligetben egy ott andalgó szerelmes párt. A rendőrség a rablót elfogta és beszállította az ügyészség börtönébe, ahol megőrült. Mikor a börtönőrök egyike felnyitotta Ticsi zárkájának ajtaját, ez rárohant az őrré és fojtogatni kezdte. Irtózatos élethalálharcz után a többi börtönőrök lefogták a dühöngő őrültet és kényszerzubbonyba szállították be a lipótmezei tébolydába.

Színház.

Csütörtök: Flirt nagysám. (B. bérlet.)
Péntek: Szegény Jonathán (C bérlet.)
Szombat: Flirt nagysám. (A bérlet.)
Vasárnap d. u.: Hunyadi László, este: Aranyvirág (bérletsz. net.)

Színházi hírek. Menszáros Margit betegsége miatt a csütörtökre hirdetett „Flirt nagysám” című színmű elmaradt, helyette színre kerül Follmusz Aurél 3 felvonásos népszínműve a „Náni”. Nagy érdeklődés mutatkozik „Arany virág” vasárnap esti bemutatója iránt, melyre az utalvány jegyek nem lesznek érvényesek. Az operett cím-szerzőjét Felhő Rózsi fogja játszani.

Tavaszi. Az este Lindau és Wilhelm darabja a „Tavaszi”, került színre szép számú közönség előtt. A darab rég elcsépelet bohóság, csak zenéjének köszönheti, hogy a közönség még mindig kedveli. — Felhő, Krémerné, Mezei, Iványi, Szilágyi Aladár, játszottak sikerrel. Réthy Laura szerepét (Margitot) Ráthonyi Tilla vette át.

Házasságközvetítő telefon.**Fejezet az élet regényéből.**

Az élet csinálja a legszebb regényeket. Nincs az a költői szárnyalás, amely utólrje a regényírás ezen igazi nagymesterét.

Az élet gyönyörű regényeinek egyik fejezete az a bájos szerelmi történet, amelynek a vége: boldog házasság, a közvetítője pedig nem szenzáció, sem apróhirdetés, hanem a — telefon.

Történt az alföld egyik népes városában, hogy G. Imre földbirtokosért évek során át reménytelenül epedezett T. Ilonka telefonos kisasszony, árvalány. A gazdag földbirtokos mit sem tudott a sápadt orcájú leány szerelméről, de különben más ember is volt.

Pár hónap előtt az örvendetes családi eseményt várta a földbirtokos, de az gyászra változott. Az asszonyka, amikor életet adott a gyermekének, meghalt. A kétségbeesett férj telefonon tudatta a szerencsétlenséget Budapest lakó szüleivel és többek közt azt mondta a beszélgetés után:

— Kettős temetés lesz, mire megérkeztek.

Ezt meghallotta a telefonos kisasszony is, aki titkon szerette és a kétségbeesett remegő hangon mondta:

— Ha istent ösmer, ne legyen öngyilkos. Az izgatottságtól remegő női hang egészen megrendítette a férfit.

— Kicsoda ön? — kérdezte.

— Nem mondhatom meg. Szerencsétlen, boldogtalan nő vagyok, talán még önénél is boldogtalanabb. Nyugtasson meg engem, hogy nem emel fegyvert ön maga ellen.

— Különös kérés. Mért érdeklí önt, ismeretlen az én sorsom?

— Megmondom, — mert szeretem — hangzott halkán a telefonból és a központban a sápadt árvalány arca kipirult.

Ezzel megszakadt a beszélgetés. T. Imre nem lett öngyilkos és mikor lassan enyhülni kezdett a nagy fájdalma, a tülébe visszacsengett sokszor az a kedves, félelemtől reszkető, dallamos nőhang.

Megismerkedett a leánnyal és megszerette. Karácsonykor megtartották az eljegyzést, farsang után pedig a volt telefonos kisasszony az alföld egyik népes városának legirigyeltebb asszonya lesz . . .

Vannak az élet regényeinek ilyen kedves fejezetei is a sok, sötét és megrázó jelenetek mellett.

Mi az ujság?

Torz szülött. Maros Ludason Berkesan Teofil felesége leánygyermeknek adott életet, kinek feje a szarvasmarháéhoz volt hasonló, előreálló nagy fülei voltak, homlokán pedig szarvhoz hasonló dudorodás. Ezenkívül két foga volt, kezei pedig ujjak nélkül könyökig hasonló a hasított körmű állatok lábához. A torzszülött két napig élt és meg is keresztelték Mária névre.

— **Gyilkos juhászbojtár.** Magyar-Pádé községben gyilkos merénylet történt. Az eset részletei a következők: Sukus József juhászbojtár gyakori vendég szokott lenni Berkovics Mayer korcsmájában, de fizetni nem akart, de Berkovics az árát követelte. Sukus dühbe jött és botjával rátámadt Berkovicsra akit a korcsmában jelen volt többi vendégek mentettek ki. Sukust, aki híres verekedő legény a faluban, bántotta, hogy vele olyan kurtán bántak, most már nem csak Berkovicson, hanem az ottlévő vendégeken is bosszút akart állani. Nagy bunkósbottal és baltával fölfegyverkezve ismét visszatért a korcsmába, ahol először is éppen az ajtóban állott Berkovicsot leütötte. Amikor Berkovicsesal végzett, leütötte az égő lámpát is s azután sorba vette a vendégeket, akik közül egy sem menekült meg sérülés nélkül. A csendőrséget rögtön értesítették az esetről, mely a gyilkos merénylet letartóztatta.

105 éves ember. Ruzsa Lázár volt lupsai jegyző ma Lupsán, 105 éves korában meghalt. Az öreg ur csak az utóbbi napokban kezdett el betegeskedni.

Táncverseny végkimerülésig. Érdekes verseny folyt le a minap Párisban. A verseny szereplői abban vetélkedtek, hogy ki tudja a másikat táncban lepipálni. A verseny nem lassu, ábrándos, odaadásteljes keringő, sem porfellegetek felverő gyorspolkával folyt le. Borzasztó, hajmeresztően örületes tánc volt ez — szóval: sport. A t. urak és hölgyek arra voltak kíváncsiak, hogy ki tud legtovább táncolni. Heteken keresztül „träniroztak” magokat fiatal urak és hölgyek, hogy a győzelmi babért elnyerjék. Természetesen a bál és kellem egyáltalán nem volt kötelező, az azonban bizonyos, hogy jó lábakra és jó tudásra volt szükség. Ötven pár állott ki a sikra. Pont 11 órakor átölelték az urak erős karjaikkal bátor szellemű hölgyeiket. Minden táncos vörös karkötőt viselt, amelyre fehérén rá volt himezve az illető táncos száma. Mikor már mindnyájan kidültek, a győztes párok még egy utolsó fordulót lejtettek el — 5 óra 45 perczkor reggel. Ezek csaknem hét óra hosszáig táncoltak. Mikor befejezték a táncot, a nézők ezernyi serege, akik az utolsó pillanatig kitartottak, mennydörgő ovációban részesítet-

ték a győzteseket. Az első díj egy műtárgy. Vincent urnak és Scherrer kisasszonynak jutott. A többi győztes között volt egy néger is.

Rálőtt a gazdájára. Temesvárról jelentik, hogy a temesvár-józsefvárosi hetipiaczon Markó József kereskedelmi alkalmazott háromszor rálőtt volt főnökére, Lojarovics Mihályra, mert őt elbocsátotta. Lövéssei nem találtak. A merénylet elfogták.

Sötét bünök.**Kép a debreczeni erkölcsökről.**

Az erkölcselenség hihetetlen mérvet öltött Debreczen városában és a vidéken, pedig még néhány évtized előtt is ritkaság számba ment az ilyesmi. Az általános elszegényedés, a női igények fokozódása mellett hozzájárult ehhez a rendőrség gyöngesége és elnézése is, hogy manap a leánykereskedés viruló és jövedelmező üzletág az erkölcsös Debreczenben; egész sereg kétes multu és gyanus származású alak foglalkozik vele.

Ez az eset, amelyvel a rendőrség hivatalos adatai alapján foglalkozunk, a romlottság hihetetlen mértékét mutatja.

Az esetet *Katona* Zsuzsa Egyháztér 6 sz. a. lakó asszony pattantotta ki, aki panaszt tett a mult héten, hogy *Katona* Erzsébet 13 esztendő nevelt leánya, aki az ő testvéreinek gyermeke és itt Debreczenben szolgált, de helyét otthagya és özvegy *Papné* Magos utca 12. sz. a. lakó asszonyhoz költözött, akihez gyanus alakok járnak és féltő, hogy a még ártatlan 13 éves leányka ott elzüllyik, mint pár év előtt az Eszti néneje.

Ez alapon megindította a rendőrség a nyomozást és megfigyelté özv. *Papné* lakását, ahová esti szürkületkor be akart surranni *Nagy* Ida nevű 16 éves leány, a 13 éves *Katona* Erzsébet és az elzüllyött 18 éves *Katona* Eszti unokanővére valami katonával.

Ezt a két leányt a rendőrség előállította, s *Erdélyi* István alkapitány nyomban vallatóra fogta. Meglepő vallomást tett a két leány. Leleplezetlen őszinteséggel beszélték el a bün útjára való eltévelyedéseket, mintha egészen természetes dolog volna az.

Igen értelmes, élénk felfogású leányka a 13 esztendő *Katona* Erzsébet. Tud irni-olvasni, szeret a színházba járni, de nincsen pénze. Így vall:

— Az Ida sűrűn belátogat Tiszadobról Debreczenbe. Az apja vasúti váltóőr. Hetenkint kétszer is bejön a színházba az anyjával és néha két-három napot is tölt. Én is nagyon szerettem volna színházba járni, szép ruhába, tollas kalapba járni, mint ő. Az Ida biztatott, hogy minden meglesz, járhatok színházba, lesz pénzem, szép ruhám, csak ő rá hallgassak és úgy tegyek, amint ő. Én ráálltam és Ida multkor, mikor bejött, kisütötte a hajamat, kipirosított szépen az arcomat, éppen úgy, mint a magáét — és aztán este elvitt sétálni. Azt mondta, majd találkozunk két urral, a kikkel elmegyünk mulatni és ők majd adnak nekünk pénzt. Sokáig sétáltunk, de bizony sikertelenül. Az Ida haragudott, azt mondta, hogy én ügyetlen vagyok, ő magában jobban tud boldogulni. Pedig hát tudok én is flirtelni.

És ezután förtelmes részletet beszélt el a 13 esztendő *Katona* Erzsébet. T. kereskedő segéddel való találkozásáról, bár saját vallomása és a rendőrorvos bizonyítványa szerint — ártatlan.

Nagy Ida 16 esztendő, kissé szeplős arcú, pisze orru, apró savószemű leány. Kikent, kifent, kaczkias tartású, a haja kisütve, kezén keztyű, ruhája divatos, hamis prémgalléros a télikabátja. A ravaszság leri az arczáról. A vallomásában kevés az őszinteség.

— Nagyon szeretek színházba járni. Ezért járok be oly sűrűn Debreczenbe az édes anyámmal. Igaz, hogy sokszor napokig is itt vagyok a színház kedvéért. Most is velem jött az anyám. Csak onnan ismerem özvegy Pappét, hogy a lányával együtt jártam azelőtt a dohánygyárba. Ha hozzászálok, megfizetek érte. Az anyám Orosz Annánál halt legutóbb is, én pedig Szojka Mihálynénál.

Nagyon ravaszul vall, látszik, hogy van már jártassága a dologban. Elismeri, hogy bukott lány, de az utcai kalandozásokat tagadja. Tudja, hogy a rendőrség nem képes bizonyítani ellene. Nagy nehezen ismeri be, hogy Debreczenben egy vasuti hivatalnokkal van ismeretsége. A katonáról, akinek társaságában elcsipték, csak annyit vall, hogy akkor találkozott vele először és csupán hazakisértette magát a hadfiával.

— Hogyan lehet az, hogy az apádnak csak 50 kor, havi fizetése van és te egész kisasszonyosan öltözködöl, be berándulsz anyáddal Debreczenbe, színházba jársz, itt napokig tartózkodol, szállásért-élelemért fizetsz? Honnan telik ez?

— Hát csak telik — feleli egykedvűen.

Azt is tagadja, hogy 13 éves unokahugát a rozsrá csábította volna.

— Kell is ezt csábítani — szölt a vállát rángatva a 16 éves lélekkufár.

Ezután meghozta ítéletét Erdélyi István alkapitány. A két leányt végleg kiltította a város területéről és hazatoloncolásra ítélte. Nagy Idát Tiszadobra, Katona Erzsit Józsára vitték. A szállásadó asszonyok pénzbírságra ítéltettek.

De nehogy azt képzelje valaki, hogy ez egyedül álló eset. Ellenkezőleg, mindennapos. A szép ruha, a színház, a kényelmes és dologtalan élet százával csalogják a bűn útjára a köznépet leányait.

REGÉNY-CSARNOK.

Az utitáska rejtelméi.

(Amerikai büntügyi regény Old Slouth-tól.)

Fordította: Papp Dezső. 17

— Tudommal nem volt. Az özvegy asszonyt Bronzonellénak hívták, kinek volt egy ma körülbelül 30 éves fia és egy leánya, ki most 28 éves lehet. Mióta a gyógyintézetben voltam, nem hallottam felőlük. Bronzonellé most 50 éves lehet.

A következő napon a titkos rendőr ismét más alruhában megjelent a podgyászkiadónál. Egy pár óra múlva egy ember jelent ott meg, akit Manfred az első pillantásra felismert. Ugyanaz az a gazember volt, akivel a C.-i és New-York közti utvonalon összekocczant.

A titkos rendőr közelebb lépett, midőn az ember a podgyászkezelőt megszólította:

— Nos? — kérdé — hol van a táskám? Ha most meg nem lesz, úgy bajba kerül!

— Hát csak tartóztattasson le egész nyugodtan — felelé a podgyászkezelő engedékeny hangon — majd megbánja. Csak bizza rám magat, majd befűtetem én magának a poklot.

— Nézze csak, tárgyaljuk ezt a dolgot egész higgadtan — veté közbe az ember — minden fenyegetést ezennel visszavonok. Az utitáskának minden körülmények között birtokomba kell kerülni, és ahhoz szükséges tudnom, hogy ki vitte azt el. Ehhez legyen nekem segítségemre.

— Volt már nekem elég bajom azzal a táskával, nem akarok már fölébe hallani semmit sem. Különben is a magam vénye hamisítvány. Az nem valódi.

Az ember elhalványult és nagyon meglepődöttnek látszott.

— Kedves uram — felelé — ön engemet egész komolyan vádolni akar.

— Felelek érte.

— Egyebekben a vényről ráérünk később is beszélni. Miundenkelőtt azt a személyt kell kikutatnom, és ehhez ön segítségemre lehet, amemennyiben leírja hogy hogy nézett ki, aki a táskát elvitte.

— Eszem ágában sincs.

— Adok önnek ötszáz dollárt.

— Ilyesmibe én nem megyek bele. Ha az utitáskát ismét megkapom, úgy ki fogom adni a jogos tulajdonosnőnek.

— Ki az?

A podgyászkezelő éppen válaszolni akart, midőn a titkos rendőr előlépett és kérdé:

— Ön a podgyászkezelő?

— Az vagyok.

— Egy utitáska iránt kérdezősködnék.

— Hogy néz ki? Meg tudja mondani?

— Természetesen.

— Meg van a vény?

— Persze hogy meg van.

— Mutassa.

— Előbb az utitáskát akarom látni.

— Hát hogy néz ki?

— Egy kis táska „M. J.” jelzéssel.

A podgyászkezelő majd hanyat vágódott türelmetlenségében, és az ember, aki a hivatalnokot meg akarta vesztegetni, kemény szuró pillantást vetett Manfredra.

— Azt az utitáskát már elvittek.

— Ki vitte el?

— Egy valaki, aki a vényt felmutatta.

— Akkor az a vény hamisított volt.

— Ez az ur is ugyanazon táskát után kérdezősködi.

A titkos rendőr megfordult és rászegezte tekintetét.

— Az lehetetlen, vagy tévedés forogjon fenn. Megnézhetném az ön vényét?

— Folytatjuk.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 115. Bérlet 81-ik (B)
Ma csütörtökön, 1904. évi január hó 7-én:

Náni.

010 arannyal jutalmazott eredeti népszimű
3 felvonásban. Irta: Follinus Aurél.

Göczey István

fűszer, csemege, bor és pálinka
különlegesség kimérése

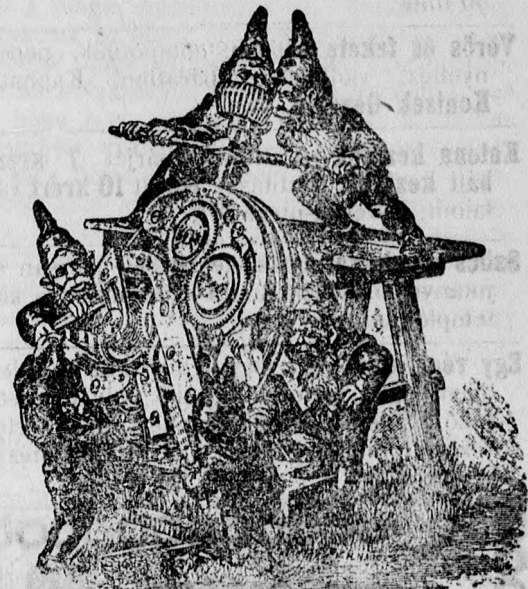
Debreczen, Hunyadi-utca 26. sz.

Ajánlja dusan felszerelt fűszer, festék, liszt és csemege áruit, valamint valódi kisüstön főtt baraczk, málna, cseresznye stb. pálinkáit.

Főraktár és árusítás:

szénsavas savanyu vizből Baross-forrás

Debreczen és vidéke részére, mely női bajok, vérszegénység, vese és hólyaghurutos bántalmaknál orvosiilag elismert kitűnő eredménynyel használtatott.

Modern órák

I.-a Magyar, angol és svájci művekkel igen előnyös áron

HORVÁTH GUSZTÁV

óraművesnél. Debreczen, Hatvan utca 2. sz.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelttel értesíteni, hogy helyben, Hatvan-utca 4. sz. a. (Koszorus-ház) egy, a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelő

légszesz-, vízvezeték berendezési mintaraktárt

nyitotta n. Üzletemet felszereltem különféle legújabb találmányú fürdőszobákkal, ciosettekkel, mosdó asztalok, kirakat légszesz lámpák és lusterekkel, így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönségnek nem papiroson, hanem természetben mutathatom be azokat, ugyszintén a légszesz-, vízvezeték-, valamint kutakhoz és vízfelnymó szerkezetekhez tartozó tárgyakat is és azokat bárhova a legnagyobb szakértelemmel fel is szerelhetem. A „Durable“ magyar gázizzófény képviselőt megkaptam, melyből szintén nagy raktártartok és jutányos árak mellett árusítom.

Egyben felkérem a n. é. közönséget, hogy mintaraktáram iránt érdeklődni sziveskedjék. — Beesés partifogásért eszedezik

Telefon sz. 328.

Gerő József,

légszesz- és vízvezeték szerelő.

Apró hirdetések

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ujdonság! Az intelligens közönség szíves figyelmébe! Szücs János utóda fodrász czég (Hunyadi u. 26. sz.) sikerrel eszközli a fővárosban közkedveltségnek örvendő **körömápolást** (Manicure-t) csunya növéssé, formátlan vagy színtelen körmök, rövid idő alatt, bámulatosan gyönyörű szint és kívánt formát kapnak, bérleteket is elfogad, kívánatra házhoz megyen!

Hegedű tanítást előnyös árban elfogad egy fiatal végzett kézmester. Czim: Tanczer hangszer készítőnél, Piacz-utca 19.

Szép bajusz nyerhető a híres Hajdusági pedrő használata által. Debreczenben kapható: Tóth Béla gyógyszerárában, **Böszörményben**: Bernáth Miklós gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél Hajduszoboszlón. Egy doboz ára 50 fillér.

Vörös és fekete Afonya, compótnak, pecsenyéhez, vadushoz páratlan. Kapható **Kontsek Gézánál**.

Katona keztyük tisztítását párját 7 krért, **báli keztyük** tisztítását párját 10 krért vállalom, Péterfia-utca 37.

Szücs munkákat boák készítését gyorsan és jutányosan készít Rózsa szücsműhelye kistemplombazár.

Egy régi italméresi joggal bíró ház 2 üzleti helyiséggel, legforgalmasabb helyen, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, értekezni Homokkert-utca 121. Fülep meszkereskedőnél.

Kerékpárokat veszek bármilyen gyártmány, de csak jó karban levőt. Cziméket a kiadóhivatalba kérek.

Ujság árusítóknak férfiak, asszonyok és 14 évesnél idősebb fiúk **jó jövedelemre azonnal felvétetnek.** Jelentkezzenek a kiadóhivatalban **Piacz-u. 47.**

Klein Ferencz czimfestő Debreczen, Piacz-u. 72. Elvállal minden e szakba vágó munkákat fémlapra, vasra és vászonra igen olcsó árban.

Bőröndös inas heti fizetés mellett azonnal felvétetik. Ugyanott bőröndös segédek felvétetnek. Értekezhetni a nagytőzsde udvarban, hátul a bőröndgyárban.

A FARSANGRA

raktárra érkeztek:

Divatos farsangi szövetek,
remek kivitelű

francia selyem batistok, legújabb világos túllók, delaineok,

áttört selyem lyonais,
állandó nagy választék

menyasszonyi ruháselymekből
fátyolok és koszorúkból.

Szabó Lajos Fiai
czégnél

DEBRECZEN, Rózsa-utca.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR **"RÉPÁTI"**

BÁTHORI-FORRÁS
ÉGVÉNYES
GYÓGY-SAVANYÓVÍZET

M. kir. Balügyminis. rendelet
1891/VII. 1890. sz. sz.

KAPHATÓ: Kontsek Géza, Csanak József, Félegyházy János és Geréby Fülöp utódai uraknál, valamint az összes vendéglőkben.

Harisnyakötődémet

Debreczen, Piacz-utca 32.
(az udvarban hátul)

ajánlom a n. é. közönség szíves figyelmébe, melyet kitűnő gépekkel újonnan berendeztem. Mivallalok új harisnyák kötését, ócska harisnyák fejelését pamut, gyapju és merezielizirt anyagokból s javításkokat is mérsékelt áron. Tisztelettel

FISCHBEIN KATALIN (Schwartz A.-né)

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Hírlapok

albérletbe kaphatók
a Kereskedelmi Csarnok
titkári hivatalában.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó”-hoz
Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczsépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üde-séget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztítatlanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó powder, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju szint kölcsönöz; három féle színben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadozok ára 50 fillér Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arc s különösen kéz-bőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű légyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbaruult kezeket, eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.